

DE WERELD VAN BOTTICELLI: KUNSTENAARS, OPDRACHTGEVERS, HUMANISTEN

niveau: BA, 2e of 3e-jaars & (Res)MA. Deelnemers op MA-niveau krijgen een verzwaarde onderzoeksopdracht.

studielast: 6 ECTS, 168 uur, inclusief voorbereiding werkstuk

plaats: Florence, 12-20 februari 2021.

docent: Gert Jan van Sman

periode: eind januari-medio maart 2021 (voorbereidende college's eind januari 2021; verblijf Florence 12- 20 februari; afronding eind februari-maart 2022)

aantal deelnemers: maximaal 12

1. Cursusinhoud

In deze aan Sandro Botticelli (1445-1510) gewijde cursus staan zijn contacten met collega's, opdrachtgevers en humanisten centraal. Het onderzoek van de afgelopen decennia heeft veel nieuwe inzichten gebracht over Botticelli's maatschappelijke positie en zijn plaats in de Florentijnse kunstwereld. Zijn artistieke loopbaan laat zich goed begrijpen tegen de achtergrond van zijn sociale netwerk en de noodzaak om zich van andere kunstenaars te onderscheiden. In deze cursus worden de relaties met andere sleutelfiguren van de Florentijnse Renaissance nader geanalyseerd. Soms stonden die relaties in het teken van competitie en concurrentie (Pollaiuolo, Ghirlandaio, Leonardo da Vinci), dan weer in het teken van vriendschap (de dichter-humanist Angelo Poliziano, leden van de Vespucci familie, Lorenzo di Pierfrancesco de' Medici). Ook economische factoren waren voortdurend aan de orde. Botticelli's kunstproductie zal derhalve vanuit een interdisciplinair perspectief worden benaderd, zodat de verbanden tussen kunst, geschiedenis en humanisme worden blootgelegd.

2. Cursusdoelen

De cursus heeft tot doel om studenten vertrouwd te maken met moderne, interdisciplinaire benaderingswijzen van de kunst van de Renaissance. Daarbij ligt de nadruk op de bestudering van kunstuitingen in hun oorspronkelijke historische context. Er zal uitgebreid gebruik gemaakt van geschreven bronnen uit de tijd zelf, waaronder kunsttraktaten, archiefvermeldingen, inventarissen van kunstverzamelingen en literaire teksten.

Daarnaast is deze cursus gericht op de verwerving en perfectionering van academische en kunsthistorische vaardigheden. Centraal hierbij staan het analyseren, interpreteren en kritisch benaderen van verschillende soorten bronnen en literatuur, het in relatie brengen van het geschreven materiaal met dat wat in kunstwerken is uitgebeeld (visuele analyse), het schrijven van wetenschappelijke teksten incl. kritisch apparaat, het mondeling presenteren van het eigen onderzoek, feedback geven en verwerken en het efficiënt gebruiken van de wetenschappelijke bibliotheken. Deze vaardigheden worden geoefend tijdens het gezamenlijk bespreken van de leesopdrachten, het verzorgen van een referaat en het schrijven van een paper.

3. Praktische gegevens

Docent

Dr. Gert Jan van der Sman (NIKI/Universiteit Utrecht). Hij is de auteur van *Lorenzo en Giovanna. Schoonheid en noodlot in Florence* (Leiden 2009, tevens verschenen in het Engels, Italiaans en Chinees) en co-editor van *Sandro Botticelli. Artists and entrepreneur in Renaissance Florence* (Florence 2015)

Onderwijsvorm

Werkgroep

Rooster

Eind januari-begin februari: inleidende bijeenkomsten/college's (online):

- Algemene kennismaking, verdeling beginopdrachten.
- De receptiegeschiedenis van Botticelli: van de Aesthetic Movement tot materiaaltechnisch onderzoek.
- Botticelli: de vroege loopbaan van een Renaissance-kunstenaar.

12-19/20 februari, verblijf in Florence:

- Zaterdag 12 februari: aankomst NIKI
- Zondag 13 februari: introductie bibliotheek en fototheek NIKI, stadswandeling Florence
- Maandag 14 februari: college, verdeling eindopdrachten
- Dinsdag 15 februari: bezoeken aan Ognissanti, Santa Maria della Scala, Santa Maria Novella
- Woensdag 16 februari: college, bezoek aan de Galleria degli Uffizi
- Donderdag 17 februari: bezoek aan Galleria dell'Accademia, Ospedale degli Innocenti, tussentijdse bespreking eigen onderzoek
- Vrijdag 18 februari: bezoek aan Villa Tornabuoni Lemmi, zelfstudie
- Zaterdag 19 februari: referaten deelnemers
- Zondag 20 februari vertrek

Eind februari-begin maart: besprekingen voortgang onderzoek

19 maart 2022: deadline inleveren eindwerkstukken

Bijzonderheden: Studenten dienen voorafgaand aan de cursus toestemming voor deelname te vragen aan de eigen studie-coördinator evenals te overleggen over de hoogte van toekenning van studiepunten in ECTS voor de eigen opleiding.

4. Toetsing

Van elke student wordt verwacht dat hij/zij:

1. Actief deelneemt (25 ptn)
2. Een vooronderzoek verricht over één van de werken van Botticelli (10 ptn)
3. Een referaat verzorgt (15 ptn)
4. Een werkstuk schrijft n.a.v. een relevante onderzoeksvraag (50 ptn)

Actieve deelname: van de student wordt verwacht dat deze actief deelneemt aan de discussies op basis van de te bestuderen literatuur.

Vooronderzoek: om vertrouwd te raken met de uitgebreide vakliteratuur over Botticelli krijgt de student aan het begin van de werkgroep een scherp afgebakende onderzoeksopdracht voorgelegd die gericht is op het vinden van antwoorden op concrete vragen over individuele werken van de kunstenaar.

Met betrekking tot het eindwerkstuk (eigen onderzoek) ligt de nadruk op de volgende vragen:

- Hoe is de relatie van Botticelli tot één van zijn collega's, opdrachtgevers of humanistische adviseurs gedocumenteerd en welke conclusies laten zich daaraan verbinden?
- Hoe vertaalt zich dat in zijn Botticelli's kunstproductie of interpretatie van iconografische onderwerpen?
- Wat is de dynamiek van culturele en artistieke uitwisseling en wat leert dat ons over de benadering van kunstuitingen?

Het vinden van een antwoord op deze vragen stimuleert de student om geschreven bronnen en visuele bronnen in onderlinge samenhang te bestuderen en kritisch na te denken over de stand van zaken in het vakgebied. Deze methode bevordert de ontwikkeling van nieuwe inzichten. In overleg met de docent krijgen MA-studenten een verzwaarde onderzoeksopdracht, resulterend in een eindwerkstuk dat een uitvoerige wetenschappelijke analyse en kritische evaluatie van alle voor het onderwerp relevante primaire bronnen omvat.

Referaat: Tegen het eind van de werkgroep zal iedere student kort zijn/haar eigen onderzoek toelichten. In maximaal 15 minuten moeten de volgende aspecten belicht worden: de onderzoeksvraag, een korte inhoudelijke schets van het probleem, onderzoeksaanpak (literatuurkeuze, stand van zaken, deelvragen), mogelijke problemen. Het referaat is een resultaat van eigen onderzoek, bestudeerde literatuur en aangeboden collegestof.

Werkstuk: Elke student schrijft een paper van ca. 3000-3500 woorden waarin hij/zij een van de hierboven genoemde vragen als uitgangspunt gebruikt voor het onderzoek. MA-studenten worden geacht een eindwerkstuk van ca. 4500 woorden te schrijven. Betrek inzichten en beschouwingen die tijdens de cursus ter sprake kwamen in je paper en zorg ervoor dat je tekst voldoet aan de normen voor een wetenschappelijke tekst. Voeg enkel afbeeldingen toe die bijdragen tot het begrip en de duidelijkheid van je verhaal.

Betrek inzichten en beschouwingen die tijdens de cursus ter sprake kwamen in je paper en zorg ervoor dat je tekst voldoet aan de normen voor een wetenschappelijke tekst. Voeg alleen afbeeldingen toe die bijdragen tot het begrip en de duidelijkheid van je verhaal. De deadline voor het inleveren van de paper is 19 maart 2022.

Het werkstuk wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

1. formulering centrale vraagstelling
2. methode van onderzoek
3. inbedding in historiografisch kader
4. antwoord centrale vraagstelling en eigen interpretatie
5. structuur en opbouw van de argumentatie
6. analyse geschreven en visuele bronnen
7. taal (correcte spelling en taalgebruik)
8. notenapparaat en bibliografie

Aanwijzingen voor de in te inleveren opdracht

Lever een verzorgde opdracht in die voldoet aan de volgende regels:

1. De opdracht is getypt met een regelafstand van anderhalf, met letterformaat 12 en met zijmarges van 2,5 cm.
2. Zet je naam, studentnummer, email-adres en de naam van de cursus bovenaan elke opdracht.
3. Controleer vooraleer je inlevert. Print je document volledig uit en lees het op de harde kopij na op spel-, taal- en stijlfouten. Controleer of je alle onderdelen van de opdracht hebt gemaakt.
4. Voor het werkstuk, schrijf je een goed lopende en overzichtelijke tekst met een inleiding, hoofdtekst en besluit. Je gebruikt volzinnen en geen telegramstijl.
5. Alle opdrachten worden tijdig ingeleverd.

5. Aanmelding

In te sturen via e-mail **vóór 12 december 2021** onder vermelding van naam, adres, geboortedatum, studentnummer, verrichte studie-onderdelen, behaalde cijfers e.d. naar sman@nikiflorence.org.

Inlichtingen/coördinatie: Dr. G.J. van der Sman, telefoon: +39.055.221612